

„Net po tamsiausios nakties išaušta rytas.“

— Victor Hugo, *Vargdieniai*

1 skyrius

*Pilies aikštė, Daramas
Pirmadienis, kovo 16 d.*

Buvo tobula pavasario diena.

Saulė prausė Daramo miestą auksiniais spinduliais, šildydama senas akmenines pilies ir greta įsikūrusio universiteto sienas. Iš pastarojo medžiu iškaltų koridorių plūstelėję studentai išsi-barstė ant kvadratinės vejos, vadinamos Pilies aikšte. Jie vilkėjo kruopščiai parinktus, bet tarpusavy nederančius brangius drabužius, kad atrodytų kaip iš praeities nužengę darbininkų klasės atstovai, ir veją išmargino prigesinti smėlio atspalviai ir išblukę džinsai. Aukštai virš galvų dunksojo katedra, jos gotikinio stiliaus sienos kilo į daugiau nei šešiasdešimties metrų aukštį. Statinys matėsi iš toli ir metė ilgus šešėlius ant apačioje lyg skruzdės šmirinėjančių žmonių.

Tarp jų buvo ir daktarė Ana Teilor-Rajen. Ji įsitaisė pavėsyje, ant vieno iš medinių suolų, nuo kurių atsivėrė aikštės vaizdas. Bevyniojant sumuštinį, miniatiūrinė pėda staiga spyrė jai į šlapiamo pūslę.

— Ei! — šuktelėjo tapšnodama išsipūtusį pilvą. — Ką ten išdarinėji — žaidi futbolą?

Vietoje atsakymo sulaukė dar vieno stipraus spyrio.

— Šitą tikrai paveldėjai iš tėvo, — suburbėjo ji.

Pamiršusi ketinimą papietauti saulėkaitoje, Ana čiupo rankinę ir paskubomis apsidairė, ieškodama artimiausio tualetu.

Kairėje išvydo šiaurines katedros duris, atvertas lankytojams, kviečiančias susipažinti su tūkstantmete istorija.

Ir, svarbiausia, su tualetu.

— Eime, — tarė ji, nusprendusi į asmeninį pokalbį įtraukti ir dar negimusį kūdikį. — Lekiam.

Mikliai kirto aikštę ir šiek tiek krypuodama patraukė prie milžiniškų medinių durų, ant kurių kabėjo bronzinė garsiojo Šventovės belstuko kopija; kadaise, dvyliktame amžiuje, jis padėjo bėgliams patekti į saugų katedros glėbį.

Nors ir ne bėglė, Ana kiek įkabindama įlėkė vidun, nekreipdama dėmesio nei į puošnias kolonas ir lenktas navos arkas, nei į įspūdingą rožės formos vitražinį langą rytų pusėje.

— Atsiprašau, — švokšdama kreipėsi į vieną iš savanorių. — Gal pasakysite, kur artimiausias moterų tualetas?

Jaunuolis vilkėjo mėlynus marškinėlius su išsiuvinėtu logotipu — šventojo Kutberto pektoralu*, neįkainojamu dirbiniu, eksponuojamu vienoje iš salių.

— Vienas yra Atvirojoje vertingų dirbinių galerijoje, — pasakė jis, rodydamas įėjimą į parodų sales. — Eikite per ten ir sekite ženklus — judėti galima tik viena kryptimi.

Ana padėjo, bet išvydusi ilgą prie įėjimo besirikiuojančių turistų eilę nusiminė.

— Po perkūnais, — burbtelėjo ir sulaukė nepritariančių pro šalį einančios pagyvenusios poros žvilgsnių.

Ir po velnių, mintyse pridūrė. Jei kuo greičiau neras tualetu, Dievo namus suterš ne tik keiksmažodžiai — va *tada* tie žmonės turės dėl ko nerimauti.

Staiga prisiminė, kad netoli išėjimo iš parodų salės yra tualetas, o kelią iki jo galima nukirsti einant per dengtą arkadą.

* Puošnus ant krūtinės nešiojamas kryžius. (*Čia ir toliau* — vertėjos pastabos.)

Ana ryžtingai aplenkė eilę, braudamasi pro turistų grupes, iš matymo pažįstamus studentus ir sumišusius prašalaičius, kol pasiekė išėjimą iš Atvirosios galerijos.

— Atsiprašau, panele... atsiprašau! Čia negalima... turite įeiti iš kitos pusės!

— Reikalas labai skubus!

Ana prasibrovė pro prižiūrėtoją prie durų, kuris žingtelėjo mėgindamas ją vyti, bet greitai suprato, koks reikalas prispaudė.

— Nedaug trūko, — pasakė ji kūdikiui, kai po kelių minučių jie išėję iš tualetu pateko į katedros patalpą, vadinamą Didžiąja virtuve.

Nuo tų laikų, kai čia buvo gaminamas maistas išalkusiems dvasininkams, virtuvės paskirtis pasikeitė, dabar tai šiuolaikiška parodų erdvė, ir joje eksponuojami keli neįkainojami dirbiniai, priklausantys garsiausiam regiono šventajam Kutbertui.

Kolekciją teko apžiūrėti ne sykį, bet Anai niekad nepabosdavo dairytis po praeities palikimą, ir netrukus jau gėrėjosi už storo stiklo žvilgančiomis auksinėmis Kutberto kryžiaus linijomis.

Ją išblaškė netikėtas judesys, kurį pastebėjo akies kraštelium. Ana pasigrėžė.

Pavojus, šnibžtelėjo balselis. Čia pavojinga.

Bet sureagavo per lėtai.

Po kelių sekundžių pasigirdo keli kurtinami sprogimai, ir ji parklupo, rankomis apglėbdama pilvą, kad apsaugotų kūdikį.

Netrukus patalpa prisipildė tirštų smardžių dūmų, Ana kepurnėdamasi atsistojo ir kosėdama, saugodama pilvą nusvirduliavo išėjimo link. Cypimą ausyse perskrodė siaubo riksmi, tada kažkur kairėje pasigirdo duslus dunkstelėjimas ir tarškesys.

Apimta siaubo, Ana ištiesė ranką, apgraibomis ieškodama kelio. Ji tankiai mirksėjo ašarojančiomis akimis, krūtinė kilnojosi, o mintys karštligiškai sukosi.

Kur?

Kur išėjimas?

Smūgis, stiprus ir staigus, atskriejo iš nugaros, ir ji suklupo ant grindų.

Prieš užliejant tamsai, galvoje šmėstelėjo mintis apie mylimą vyrą ir kūdikį, kurį nešiojo.

Gaisrinėms ir kitų pagalbos tarnybų automobiliams lekiant grįstomis vingiuotomis gatvelėmis į Daramo katedrą, netoli į rytus, Siame, detektyvė vyresnioji inspektorė Džoana Tebat nedidelėje savo namų virtuvėje užsiplikė puodelį stiprios arbatos. Per radiją dainavo Rodas Stiuartas, pro langą krito mirguliuojanti saulės šviesa, apšviesdama pusiau užpildytą kryžiažodį ir lėkštę sausainių su įdaru, vis dar laukiančių, kol juos pamirkys arbatoje.

Ėmus žviesti telefonui, ji atsiduso.

Džoanai buvo laisvadienis, ir visi jos komandos nariai bei narės žinojo, kad tokią dieną nevalia trukdyti, nebent nutiktų kas nors labai rimto.

Ji jau pasikalbėjo su dukra, taigi, jei skambina ne agentas, mėginantis įbrukti nereikalingą draudimą, liko vienintelis variantas.

Nutiko kažkas rimto.

Ji atsiliepė po trečio skimbtelėjimo.

— Tebat.

— Atsiprašau, kad trukdau namie, poniam...

Džoana pertraukė nervingai kalbantį seržantą.

— Kas nutiko?

— Sulaukėme kelių pranešimų apie Daramo katedroje vykstantį incidentą.

Ji sekundėlę patylėjo, jausdama, kaip apsunksta širdis.

— Kokį incidentą?

— Susijusį su terorizmu. Prieš mažiau nei penkias minutes gavome pranešimų apie didelį sprogimą. Ugniagesiai jau vyksta, operatoriai išsiuntė pagalbos tarnybų pareigūnus į įvykio vietą...

Tebat negaišo.

— Susisiek su Kovos su terorizmu tarnyba, — liepė ji. — Iškviesk išminuotojus — bus greičiausia, jei skambinsi tiesiai Oterberne esančiam Sprogmenų neutralizavimo būriui.

Ji viduje plėšėsi, bet apsisprendė.

— Ir dar, Karteri? Paskambink Rajenui į Nortumbriją. Pasakyk jam... žodžiu, tiesiog perduok, kad susisiektų su manimi. Tai svarbu.

Tebat baigė pokalbį ir išlėkė į koridorių, stabtelėjusi tik pasiimti striukės, raktų ir ženklelio.

Reikės neperšaunamos liemenės, bet ją turi automobilio bagažinėje.

— Na va, — sumurmėjo ir atlapojo laukujes duris.

Motociklą išgirdo anksčiau, nei pastebėjo, o kai pastebėjo, nebebuvo laiko reaguoti. Pirma kulka pataikė į kaklą, ir, kaip vėliau pasakys patologas, ji būtų išgyvenusi.

Bet antra...

Antras šūvis buvo taiklus, ir detektyvė mirė vietoje, o jos susmukusį kūną šildė ankstyvos popietės saulė.

2 skyrius

Nortumbrijos policijos būstinė Niukaslas prie Taino

Vyresnysis inspektorius Maksvelas Finli-Rajenas stabtelėjo prie pagrindinio Nortumbrijos policijos būstinės įėjimo ir užvertė galvą į dangų. Trumpam užsimerkė, nusišypsojo — dirbdamas tokį darbą, retai tą darydavo. Šypsena pakeitė veido bruožus, jis nebeatrodė kaip aukštas užsisklendęs vyras, matęs daugiau mirties, nei norėtų prisiminti, o kaip jaunesnis žmogus, vis dar pastebintis pasaulio grožį.

Ir kodėl gi ne? — pamanė.

Pirmą kartą per daugelį metų jų regione sumažėjo smurtinių mirčių skaičius — už tai reikia dėkoti operacijai „Sargas“, bendrai policijos iniciatyvai kovoti su nauja organizuoto nusikalstamumo šiaurės rytuose banga, kuriai jam buvo pavesta vadovauti. Prekyba nelegaliais narkotikais paplito kaimiškiosiose vietovėse, skleisdama nuodus už miesto ribų ir nusistovėjusių tiekimo grandinių, paskui save sėdama smurtą. Tik bendradarbiaujant su kitomis nuovadomis ir dalijantis ištekliais pavyko išnaikinti sisteminę korupciją Nortumbrijoje, Darame ir Klivlande, taip pat suardyti vieną baisiausių nusikaltėlių sindikatų istorijoje. Dar liko darbo, ir vietoje išrautų piktžolių neabejotinai išdygs naujų, bet dėl dabartinės pažangos buvo verta šypsotis.

Jei darbe viskas buvo ramu, gyvenimas namie prilygo palaimai.

Nors teko susidurti su ne viena tragedija, Rajenas save laikė sėkmės lydimu žmogumi, ypač tą dieną, kai sutiko Aną — antrą, geresnę savo pusę. Jis niekaip neatsistebėjo, kad ji ir toliau jį mylėjo, nepaisydama ilgų darbo valandų, nuo pareigų visuomenei neatsiejamos rizikos ir šešėlių, persekiojančių net išėjus iš nuovados. Atsižvelgdamas į tai, jis ėmėsi permainų, juolab kad netrukus atsiras dar vienas žmogus, kurį mylės.

Rajenas išsišiepė plačiau ir vėl ėmė spėlioti, kas gims — berniukas ar mergaitė.

Nesvarbu, kad tik mama ir kūdikis būtų sveiki ir laimingi.

Saulę uždengė debesis, ir jis atsimerkė, staiga stojus šaltukui nusipurtė. Visos knygos apie tėvystę, perskaitytos per kelis pastaruosius mėnesius, aiškino, kad būsimiems tėvams normalu nerimauti, ir jis tikrai nebuvo išimtis. Nerimavo, koku tėvu taps, ar nevirs savo tėvo — šalto, užsisklendusio, bet vis dėlto gera linkinčio — kopija. O gal bus visai kitoks? Geresnis, toks, koks pats nuspręs būti?

Rajenas vylėsi, kad taip ir bus.

Užvis labiausiai nerimavo dėl Anos ir troško kaip nors palengvinti jos naštą. Dažnai lepino ją pėdų masažu, aromatinėmis voniomis ir glamonėmis, bet negalėjo už ją atvesti į šį pasaulį kūdikio, kad ir kaip norėjo. Galėjo tik žavėtis gyvybės stebuklu ir svarstyti, kodėl moterys buvo pramintos „silpnąja“ lytimi.

Jis stebėdamasis papurtė galvą.

Kaip tik tada užpakalinėje džinsų kišenėje suskambo mobilusis, ir, vienoje rankoje atsargiai laikydamas padėklą su vienkartiniais kavos puodeliais, kita ėmė ieškoti aparato. Vos spėjęs sugriebti, išvydo detektyvę konsteblių Melanę Jeits, skuodžiančią per vestibulį ir pašėlusiai mojuojančią rankomis, kad patrauktų jo dėmesį.

— Morison laukia tavęs savo kabinete, sakė, skubu!

Rajenas pažvelgė į telefoną, kurį tebelaikė saujoje, bet šis liovėsi skambėjęs. Skambino iš nepažįstamo numerio, ir jis trūk-telėjo pečiaus.

Jei svarbu, paliks pranešimą balso pašte.

— Einu, — ištarė jis.

Rajenas atidavė kavos puodelius Jeits ir užkopė laiptais, ženg-damas kas dvi pakopas, kol pasiekė vadovų aukštą ir buvo ne-delsiant įleistas į policijos viršininkės kabinetą. Sandrą Morison rado įsitaisiusią prie stalo, vienoje rankoje gniauziančią telefono ragelį, kita paskubomis kažką besižyminčią rašikliu. Jam įėjus, ji trumpam pakėlė galvą, ir Rajenas pasitempė, nejučia nutaisyda-mas iš tėvo perimtą karinę stovėseną.

Morison baigė pokalbį, sunerimusi perbraukė rankomis trumpus šviesius plaukus ir užsikišo už ausų. Tai labiau nei kas kita privertė Rajeną įsitempti; tokius moteriškus gestus įprastai darydavo tik nerimaudama.

— Ačiū, kad taip greitai atėjai.

— Sakėte, skubu, poniam.

— Taip.

Ji mostu parodė vieną iš lankytojams skirtų kėdžių priešais stalą.

— Nevyniosiu į vatą, — pasakė. — Darame įvyko nelaimė.

Darame... ten dirba Ana.

Rajenas dirstelėjo į laikrodį ant sienos, kuris rodė pusę pir-mos. Prieš išeidamas nupirkti savo komandai kavos, užmetė akį į naujienas ir nepastebėjo nieko neįprasto.

Bet, kaip puikiai žinojo, viskas gali pasikeisti akimirksniu.

— Katedroje įvyko teroristinis sprogimas, — tęsė Morison.

— Ar reikalai labai blogi?

— Dar per anksti spręsti. Evakuojami aplinkiniai pastatai, bet niekas negali įeiti į katedrą ir įvertinti padarytos žalos, kol išminuotojai visko neapžiūrėjo...

— Kaip universitetas? — pertraukė ją Rajenas.

Jam išdžiūvo burna, ėmė prakaituoti delnai. Jo žmona dirbo istorijos fakultete, įsikūrusiame prie pat katedros.

Morison atsikrenkštė.

— Negavau jokių pranešimų apie susijusius incidentus universitete, — pasakė. — Kiek suprantu, sprogimas nugriaudėjo tik katedroje, bet aplinkiniai pastatai dėl viso pikto evakuojami.

Gerai, — pamanė Rajenas. — *Labai gerai*.

Bet jam vis tiek niežtėjo nagai paskambinti Anai ir įsitikinti.

— Dar niekas neaišku, tačiau šiuo metu man didžiausią nerimą kelia ne teroristinis išpuolis.

Rajenui parūpo, kas gali būti blogiau nei UNESCO pasaulio paveldo vietos sunaikinimas, ką jau kalbėti apie galimas aukas.

— Pameni Džoaną Tebat?

Jis neskubėdamas linktelėjo.

Vyresnioji inspektorė Tebat buvo kolegė kaimyninėje apygardoje iš Daramo kriminalinių tyrimų skyriaus — sąžininga šeštą dešimtį baigianti moteris, kurios prieš porą metų buvo paprašyta ištirti jų buvusio policijos skyriaus viršininko mirtį. Ji pasidarbavo kruopščiai ir nešališkai, ir Rajenas Džoaną už tai nepaprastai gerbė.

Jis įsitempė.

— Inspektorę nužudė mažiau nei prieš penkiolika minučių, — tyliai ištarė Morison.

Sekundėlę tvyrojo tylą, tada ji užvaldė tyrėjo instinktai.

— Kaip tai nutiko?

— Ant jos namų durų slenksčio, — atsakė viršininkė, pajutusi palengvėjimą, kad gali kalbėtis darbo reikalais. — Kaimynai pranešė apie šūvius, pagalbos tarnybų pareigūnai nuvyko į įvykio vietą. Netoliese buvo patrulių automobilis — turbūt važiavo į miesto centrą — ir iškart atpažino Džoaną.

Rajenas pagalvojo apie laiką.

— Negali būti tik sutapimas, kad tai nutiko praėjus kelioms minutėms po sprogimo katedroje.

— Gal ir ne... Kita vertus, Džoanai buvo pavesta išvalyti Daramo kriminalinių tyrimų skyrių po operacijos „Sargas“, o kur dar visos tos bylos, ištirtos per karjeros metus. Ji buvo išskirtinė detektyvė, parodžiusi puikius rezultatus, ir dėl to galėjo tapti taikiniu.

Rajenas pilve pajuto keistą vilnijimą — sakoma, taip būna tada, kai kas nors vaikšto ant tavo kapo. Jei Tebat tapo taikiniu, nors stengėsi neišsišokti, jam tikriausiai gresia tas pats.

Ši mintis sutrikdė.

— Sunkių nusikaltimų skyrius Darame persidirbęs, — tęsė Morison. — Per „Sargą“ buvo pašalinta pusė vadovų, dar nespėta rasti, kas juos pakeis. Tebat būtų vadovavusi incidento katedroje tyrimui.

— Kas ją pavaduoja?

— Kol kas seržantas Benas Karteris. Sako, patikimas.

Rajenas linktelėjo, jis suprato, kokia užduotis laukia. Tik pakankamai aukšto rango nepriklausomas detektyvas gali tirti Tebat nužudymą, taigi, seržantas Karteris ir kiti Daramo kriminalinių tyrimų skyriaus pareigūnai atkrito.

— Norite, kad aš perimčiau tyrimą, — spėjo jis.

Morison linktelėjo.

— Tai nutiko pačiu netinkamiausiu metu, — pasakė ji. — Tebat buvo Daramo nuovados ramstis.

— Džoana buvo viena iš mūsų škių, — tyliai ištare Rajenas. — Ji verta visko, kas geriausia.

Morison pirmą kartą nusišypsojo.

— Todėl dabar ir sėdi čia, — pasakė. — Faktas tas, Rajenai, kad tu bene vienintelis šiose apylinkėse, kuriam teko nelaimė matyti visko.

— Ne *visai* vienintelis.

Rajenas pagalvojo apie savo komandos detektyvus, mačiusius visko ir vertus pasitikėjimo nelaimės atveju.

— Pasiimk visus, kurių tik tau reikia, — kalbėjo ji. — Mums gali palikti tik griaučius — kaip nors susitvarkysim.

— Ačiū, poniam.

Nebereikėjo daugiau žodžių. Rajenas atsistojo, susiruošęs išeiti.

— Tebat buvo gera detektyvė, — tyliai ištare Morison. — Ji nenusipelnė šitaip mirti.

— Niekas nenusipelno, — pasakė jis. — Kai rasiu, kas tai padarė, nepagailėsiu.

Jo balse skambėjo šaltas ryžtas, ir Morison pagaliau iškvėpė orą, kurį laikė užgniaužusi nuo pat tada, kai prieš dvidešimt minučių suskambo telefonas. Jei kas ir pajėgs išnarplioti šitą painiavą, tai tik Rajenas.

— Pasisaugok, — ištare ji.

Rajenas linktelėjo ir dingo pro duris.

Vos atsidūręs plačiame funkcionaliame koridoriuje prie Morison kabineto, Rajenas iš kišenės išsitraukė telefoną. Liepęs sau nepr-

rasti ramybės, spustelėjo greitojo rinkimo mygtuką ir palaukė, kol Anos telefonas ėmė skambėti.

Neatsiliepia.

Paskambino dar sykį, nesukdamas galvos, kad kitiems tenka apeiti jį, lūkuriuojantį koridoriuje.

— Nagi, — sumurmėjo. — Atsiliepk.

Bet niekas neatsiliepė.

3 skyrius

Aukštu žemiau, atviro plano biure, detektyvas seržantas Frenkas Filipsas sėdėdamas atsilošė, sulėjo dantis į šviežutėlį suvožtinį su kumpiu ir žirnių užtepėle ir net *sumurkė* iš malonumo. Jo amžiaus ir patirties vyras gali girtis išmėginęs daugybę dalykų, bet vos keli prilygsta neapsakomam džiaugsmui, kurį suteikia šviežia bandelė saulėtą popietę.

— Geriau už seksą, — sumurmėjo jis.

— Atsiprašau?

Detektyvė inspektorė Denisė Makenzi — jo žmona ir, taip jau sutapo, rangu viršesnė policijos pareigūnė — iškišo galvą iš už kompiuterio ekrano ir pervėrė jį tokiu piktu žvilgsniu, kad Frenkas užspringo likusiais trupiniais.

— Aš nerimtai...

Jis garsiai sukosėjo ir patrankė kumščiu sau į krūtinę.

— Tai buvo tik metafora...

— Jei bent minutėlę manyčiau, kad mūsų romantinis gyvenimas lyginamas su *sumuštinium*, Dievas mato, Frenkai Filipsai...

Jis pasvarstė, ar verta veltis į diskusiją, kodėl šitoks suvožtinis gerokai pranašesnis už eilinį sumuštinį su kumpiu, bet persigalvojo.

— Niekas pasaulyje tau neprilygsta, mylimoji, — pasakė iššiepęs dantis.

Makenzi nepatikliai prunkštelėjo, bet dar ką nors pasakyti sutrukdė įkyriai skambantis Rajeno stalinis telefonas.

Filipsas pasilenkęs čiupo ragelį.

— Kriminalinių tyrimų skyrius, — ištarė energingai. — Ne, atsiprašau, šiuo metu jo nėra darbo vietoje. Kalba detektyvas seržantas Filipsas, jei norite palikti žinutę...

Vos per kelias sekundes jo balsas persimainė.

— Tikrai? Taip... taip, gerai. Pranešiu jam. Atvyksime kaip galėdami greičiau.

Filipsas padėjo ragelį.

— Frenkai? Kas nutiko?

Tačiau laiko atsakyti nebuvo, nes į patalpą įlėkė Rajenas ir plačiais žingsniais įveikė kelią iki savo striukės ir automobilio raktelio. Filipsas nugurkė sprangų jausmų kamuolį, įstrigusį gerklėje, ir atsistojo.

— Rajenai... — kreipėsi.

— Ne dabar, — sumurmėjo jo draugas. — Turiu susisiekti su Ana — Darame buvo teroro išpuolis, ji neatsiliepia telefonu...

Filipsas trumpam užsimerkė ir vėl atsimerkė.

— Aha, vyruti, žinau.

Rajenas neskubėdamas atsigręžė į jį.

— Iš kur... iš kur *tu* žinai, Frenkai?

Filipsas nužvelgė biure sėdinčius kolegas, kurie pavyzdingai spoksojo į kompiuterių ekranus, mėgindami suteikti jiems privatumo.

— Nagi, išėikim į koridorių...

— Kas yra, Frenkai? Kas nutiko?

Rajeno balsas virpėjo, bet jis norėjo išgirsti tiesą, kad ir kokia bjauri ar nemaloni ji būtų.

Filipsas jam atsakė.

— Tai Ana, — tarė jis. — Ją rado katedroje, sūnau... sunkiai sužalotą.

Rajeno veidas išblyško. Jautėsi aptirpęs, besvoris, akyse ėmė šmėžuoti juodos dėmės.

— Ar ji gyva? — sušnibždėjo jis.

Filipsas linktelėjo.

— Aną nuvežė į Daramo universitetinę ligoninę, bet perkels į Intensyviosios terapijos skyrių KVL, — paaiškino jis, paminėdamas didesnę ligoninę Niukasle.

— Kūdikis, — vos girdimai sušnibždėjo Rajenas. — Ar jis... Frenkai?..

Jo skaidrios pilkos akys virto tamsiais nevilties sūkuriais papilkėjusiame veide.

— Nežinau, — nuoširdžiai atsakė Filipsas.

Patalpą užgulė tykuma, tarytum laikas būtų sustojęs. Kriminalinių tyrimų skyriaus vyrai ir moterys užjaučiamai stebėjo, kaip jų vadovas atsitiesė visu ūgiu ir pasistengė nutaisyti profesionalią išraišką.

— Jeits, Lauersonai? Pristatykite viršininkei, — virpančiu balsu liepė Rajenas. — Įvyko rimtas nusikaltimas, jūs reikalingi. Morison viską papasakos.

Jiedu susižvalgė ir apstulbę linktelėjo.

— Visi kiti... — tęsė jis, bet neradęs žodžių nutyko.

Makenzi žengė į priekį ir, švelniai palietusi Rajeno nugarą, pajuto, kaip raumenys po delnu sutrūkčiojo.

— Būsime šalia, — patikino ji. — Kad ir kas nutiktų, palaikysime tave.

Per trumpą kelionę iš policijos būstinės iki Karališkosios Viktorijos ligoninės vairavo Makenzi. Ji įgudusiai ir ryžtingai sukiojo vairą, o kai pagrindinėje gatvėje, vedančioje į miesto centrą, pasitaikė nedidelė spūstis, nedvejodama įjungė sireną, žinodama, kad nė vienas policijos pareigūnas nedrįstų ginčytis, jog tai nėra skubus reikalas.

Rajenas visą kelią neištarė nė žodžio ir nusigręžęs bukai spoksojo pro kelevio langą. Bet jiems įsukus į ligoninės stovėjimo aikštelę prabilo:

— Ką darysiu, jei jos neteksiu?

Makenzi užgesino variklį, gailėdamasi, kad nežino, ką ir kaip pasakyti. Nors jai daug kartų teko kalbėtis su nusikaltimų aukomis ir jų artimaisiais, nebuvo vadovėlio, kuriame rastų patarimų, ką daryti, kai skauda artimam žmogui. Rajenas ir Ana — jos artimiausi draugai, ir mintis, kad netektų vieno iš jų arba abiejų, buvo nepakeliama.

— Negalvok taip, — tvirtai ištarė ji. — Ana gyva ir tai svarbiausia. Tiesa, Frenkai?

— Aha, tiesa, — pritarė Filipas ir pasilenkęs į priekį ramiamai uždėjo ranką ant Rajeno peties. — Neprarask tikėjimo, vyruti.

Rajenas vos nenusijuokė dėl parinktų žodžių. Jis niekada netikėjo aukštesne galia — nei tada, kai buvo nužudyta jo sesuo, nei tais sykais, kai žiūrėjo į yrančius mirusiųjų kūnus.

Bet dabar...

Dabar jis garbintų mėnulį ir žvaigždes, jei tik šie leistų Anai dar pabūti su juo.

Rajeno žingsniai aidėjo ilguose Karališkosios Viktorijos ligoninės koridoriuose lyg laidotuvių varpai. Jis mintinai žinojo kelią į aštuonioliktą palatą Intensyviosios terapijos skyriuje — ne sykį teko ten eiti, bet dar niekada nesilankė kaip sutuoktinis ar būsimas tėvas. Jį lydėjo Filipas ir Makenzi, ir nors protas tuo metu to neužfiksavo, vėliau jis supras, kad nebylus jų artumas padėjo eiti į priekį.

Į vidų juos įleido viena iš vyriausiųjų skyriaus slaugytojų ir nukreipė į privatų konsultacijų kambarį. Tai buvo nedidelė belangė patalpa nykiomis balkšvomis sienomis, bet kažkas pasisten-gė ją pagražinti, pakabindamas niekuo neišsiskiriančių paveikslų, pastatydamas didelį dirbtinį augalą. Keturi išduobti foteliai supo kavos staliuką, ant kurio buvo tuščia nosinaičių dėžutė ir keli pluošteliai lankstinukų bei vizitinių kortelių, reklamuojančių viską nuo psichoterapijos gedintiems iki fizioterapijos.

Jiems patalpa priminė šeimos kambarį policijos būstinėje, vietą, naudojamą tik blogoms naujienoms pranešti. Rajeną už-plūdo nepaaiškinamas pyktis, ir jis prie šonų sugniaužė kumš-čius.

— Kodėl mane čia atvedė? — sušnypstė nesikreipdamas į nieką konkrečiai. — Noriu pamatyti Aną...

— Pone Rajenai?

Pro duris įžengė vienas iš gydytojų neurologų, nutaisęs neutralią, neperprantamą išraišką ir prisisegęs ženklelį su vardu P. RIČARDAS BARKERIS.

Rajenas žingtelėjo į priekį.

— Taip. Taip, atvykau dėl savo žmonos Anos...

— Aš ponas Barkeris, — ištarė gydytojas. — Prašau prisėsti.

Jis parodė vieną iš nudrengtų fotelių, bet Rajenas nepakluso raginimui.

— Kaip ji?

Yra dviejų tipų žmonės, pamanė Barkeris. Tie, kuriems rei-kia švelnumo, ir tie, kuriems labiau priimtini nepagražinti fak-tai, pasakyti be užuolankų. Jis nužvelgė priešais stovintį vyrą ir linktelėjo.

— Jūsų žmona buvo paguldyta maždaug prieš dešimt mi-nučių, — pasakė. — Deja, ji patyrė rimtą galvos traumą, dėl

jos įvyko kraujavimas į smegenis, reikia jį sustabdyti. Šiuo metu ruošiame operacijai, tad, deja, neturiu daug laiko.

Makenzi ištiesė ranką Filipui, šis tvirtai ją suėmė.

— Ar padėtis labai bloga? — pasiteiravo Rajenas.

— Tiksliai sužinosime tik pradėję operaciją, bet privalau jums pasakyti, kad situaciją komplikuoja keli faktoriai. Svarbiausias iš jų tas, kad jūsų žmona buvo be sąmonės, kai ją rado, ir sąmonės iki šiol neatgavo. Dėl to atlikti smegenų operaciją sunku, nes mes, jei tik įmanoma, norime, kad pacientai per ją išliktų budrūs — tada galime būti tikri, jog nesutrikdomos kitos funkcijos. Tačiau šiuo atveju neturime kitos išeities.

Rajenas susitvardė ir linktelėjo.

— Kaip kūdikis?

— Kūdikis vis dar gyvas, — atsakė gydytojas ir dirstelėjo į laikrodį ant sienos. — Toliau stebėsime jos būseną.

Rajenas šaižiai kuktelėjo iš palengvėjimo ir virpančia ranka perbraukė veidą. Ašaras sutramdyti pavyko vien valios pastangomis.

Tada iš lėto atitraukė ranką ir pakėlė žibančias jūros spalvos akis.

— Jos?

Barkeris nustebo ir susigėdo.

— Ką?

— Sakėte, „jos“ būklę.

— Ak, atsiprašau, gali būti, kad sugadinau staigmeną...

— Ne, neatsiprašinėkite, — sumurmėjo Rajenas. — Prašau, pasirūpinkite jomis... pasirūpinkite mano mergaitėmis.

Gydytojas linktelėjo, bet jo balsas išliko liūdnas.

— Be galvos traumos, jūsų žmonai lūžo keli dešinės rankos ir čiurnos kaulai. Be to, ji smarkokai apsinuodijo dūmais. Pone

Rajenai, gali būti, kad po operacijos reikės laikinai sukelti jūsų žmonai komą, kad kūnas turėtų laiko gyti. Tai reiškia, jog negalėsite su ja kalbėtis, tad nusiteikite tam.

Rajenas pažvelgė jam tiesiai į akis.

— Kokia prognozė?

Chirurgas neatsakė tiesiai.

— Kraujavimas smarkus, jau turiu eiti ruoštis. Kuo greičiau suksimės, tuo didesnė tikimybė. Daugiau informacijos turėsiu po operacijos.

Rajenas pasirašė reikalingas formas ir išlydėjęs gydytoją pažvelgė į draugus. Nors jie stengėsi nusišėpti, jų akyse pastebėjo savo baimės atspindį ir neiškentęs nusigrėžė.

Jo žvilgsnis nukrypo į kitapus kambario nedidelėje drobinėje dėžėje sukrautus vaikiškus žaislus ir knygas.

— Mergaitė, — tyliai ištarė jis. — Man reikės dairytis šautuvo, tiesa, Frenkai?

Filipas netaręs nė žodžio priėjo prie draugo ir stipriai apkabino. Po sekundėlės prie jų prisiartino Makenzi ir tvirtai apglėbė juos abu.

Tik tada pasipylė ašaros.

4 skyrius

Pasaulis ir toliau sukosi, saulė toliau plieskė, o jos užlietas Džozanos Tebat kūnas pamažu stingo. Žinodami tai, Lauersonas ir Jeits visu greičiu lėkė į Siamą.

— Kažkaip negerai, kad diena tokia graži, — pasakė Melanė, jiedviem važiuojant į pietus. — Turėtų būti apsiniaukę arba lyti.

Popietę temperatūra perkopė dvidešimt laipsnių — neįprastai daug pavasarį šiaurės Anglijoje. Tokia šiluma nederėjo prie dabartinės nuotaikos.

— Suprantu tave, — tarė Lauersonas, dar smarkiau atsukdamas kondicionierių. — Neįsivaizduoju, ką išgyvena Rajenas. Pirma neteko sesers, o dabar šitai...

Jie nuščiuvo, įsivaizduodami blogiausią scenarijų ir galvodami, kaip tai paveiks vyrą, kuriuo abu žavėjosi.

Vyrą, kurį abu *mylėjo*.

— Geriausia, ką galime padaryti, tai atlikti savo darbą, — nusprendė Jeits. — Rajenas tikisi, kad apžiūrėsime nusikaltimo vietą, tai ir padarysime.

Lauersonas linktelėjo.

— Tik tiek ir galime.

Jie pravažiavo Sanderlandą ir patraukė vaizdingu palei pakrantę besidriekiančiu keliu, kol pasiekė Siamą. Rytuose iki pat horizonto plytėjo jūra, joje žydro dangaus fone lyg sraigės slinko tanklaiviai.

— Šita vietovė man nėra labai gerai pažįstama, — pasakė Jeits, jiems riedant promenada. — O tau?

— Mano seneliai gyveno netoliese, kartais apsilankydavau — čia būna skanios žuvies su bulvytėmis.

Ji šyptelėjo.

— Anksčiau miestas atrodė visai kitaip, — tęsė jis. — Per uostą gabendavo anglis, bet devintajame dešimtmetyje viskas pasikeitė. Kasyklų uždarymas smarkiai pakenkė miestui.

Jeits matė pasiturintį pajūrio miestelį su gražiais nameliais, kavinėmis bei butikais ir suprato, kad pastaraisiais metais į jį buvo nemažai investuota.

— Čia gražu... lažinuosi, jog neįpirktume čia namo.

— Neįpirktume, jau domėjaisi.

Ji staigiai pažvelgė į jį.

— Domėjaisi?

Lauersonas panosėje šyptelėjo.

— Na, žinai, galvojau...

— Vaje.

— *Galvojau*, kad kvaila mudviem beveik kiekvieną naktį leisti kartu, bet mokėti už du atskirus butus.

Jis nutilo, norėdamas įvertinti jos reakciją.

— Tęsk.

— Gerai. Na, svarsčiau... gal mudviem...

— Taip?

— Būtų gera su tavimi gyventi, Mel. Visą laiką, — pridūrė, kad neliktų abejonių.

Ji prasižiojo, bet jis kalbėjo toliau.

— Žinau, tik neseniai nusipirkai butą, — tarškėjo jis. — Ir nenorėčiau, kad netektum nepriklausomybės...

— Tai ką siūlai?

— Na, galėčiau parduoti savo butą ir už gautus pinigus nusipirkti didesnę mums abiems, — atsakė jis. — Galėtum išnuomoti

savo butą. Arba, jei taip netinka, aš galėčiau atsikraustyti pas tave ir parduoti arba išnuomoti savo butą. Kaip tau labiau patiktų.

Ji suprato, kodėl Džekas nesiūlė įsikurti jo bute. Nors remontuodamas būstą įdėjo daug pastangų, per pastaruosius ke-lerius metus ten per daug visko nutiko, kad būtų galima vadinti laimingais namais.

— Gal... — prabilo ji.

Lauersonas ragino save nenusiminti. Dar per anksti, jis pas-
skubėjo.

— Viskas gerai, — tarė apsimestinai džiugiai. — Tai buvo
tik kvaila mintis.

Melanė papurtė galvą, svarstydamą, ar galės kada įsiterpti.

— Norėjau pasakyti: *gal* yra dar vienas variantas, — pasakė
ji. — Galėtume sudėti santaupas ir kartu įsigyti butą, kad būtų
mūsų abiejų.

Jis nustebeš ir patenkintas pažvelgė į ją.

— Pasitikėtum manimi? — paklausė. — Žinau, pirmi
mūsų draugystės metai buvo sunkūs, ir nekaltinčiau tavęs, jei
norėtum neskubėti. Nenoriu, kad jaustumėisi priversta staigiai
apsispręsti. Tik žinau, kad su tavimi esu laimingas ir nenoriu
būti su niekuo kitu.

Jo paprastų žodžių pakako jai nuraminti. Gyvenime dėl vis-
ko reikia bent kažkiek rizikuoti, o mylėti kitą žmogų — pati
didžiausia rizika, bet ji nenorėjo gailėtis nepasinaudojusi pasitai-
kusia proga čiupti laimę.

— Jei tik leisi man priimti daugumą interjero sprendimų,
manau, puikiai sutarsime.

Jis nutaisė akinamą šypseną.

— Ar galėsiu nusipirkti „Xbox“?

— Nebent nenori matyti manęs nuogos.

— Na, gerai. O katę?

Ji žinojo, kaip smarkiai Džekas ilgėjosi katytės, kurią anksčiau turėjo.

— Taip, — švelniai ištarė Melanė. — Katę galime turėti.

5 skyrius

Džoana Tebat buvo kukli moteris.

Kalnakasio namelis, kuriame gyveno, buvo paprastas, bet nepriekaištingai prižiūrėtas keturių kambarių būstas. Tai bylojo net išorė, ant palangės ir palei iki laukųjų durų vedantį takelį geltonuojantys narcizai. Vaizdą gadino tik nusikaltimo tyrimo palapinė, šiugždanti popietės vėjyje.

Atsižvelgiant į neįprastas aplinkybes, policijos viršininkė Morison leido Lauersonui ir Jeits prižiūrėti nusikaltimo vietą ir pasirūpinti Tebat kūno pergabenimu į morgą, laikinai pavedusi jiems vadovauti tyrimui, kol Rajenas ar kitas aukštesnio rango detektyvas galės perimti šias pareigas. Nors tai buvo naudinga patirtis, bent jau Lauersonas nesidžiaugė tekusia atsakomybe; ne tik todėl, kad jam buvo nemalonu — nors ir trumpam — perimti Rajeno vaidmenį, bet ir dėl vieno išskirtinio incidento, siejančio jį su mirusiaja.

Kartą, vieną trumpą ir nelaimingą gyvenimo etapą, Džekas Lauersonas buvo apkaltintas buvusios vyresniosios inspektoriaus — moters, su kuria, savo apmaudui, buvo užmezgęs romaną — nužudymu. Laikantis protokolo, tyrimui turėjo vadovauti detektyvas iš kitos nuovados, ir ši užduotis teko Džoanai Tebat. Nors kurį laiką po to jis kentėjo nuo potrauminio streso sutrikimo ir iš tų dienų vis dar daug ko neprisiminė, Tebat profesionalumas ir pagarba įstatymui vis dėlto įsirėžė atmintin. Kaltinimų panaikinimas būtų nieko nereiškęs, jei būtų nesilaikoma atitinkamų taisyklių, ir už tai visada bus jai dėkingas. Dabar, padėčiai

apsivertus aukštyn kojom, jo pečius slėgė našta pasirūpinti, kad ši žmogžudystė būtų tiriama su tokia pat pagarba, kokią Tebat rodė jam. Lauersonas abejojo, ar apskritai būtų įtrauktas į tyrimą, jei jiems nestigtų pareigūnų ir būtų mažai tikėtina visame regione rasti bent vieną detektyvą, kuris prisiektų neturįs jokio sąmoningo ar pasąmoningo išankstinio nusistatymo prieš Tebat.

— Morison sakė, kad vietos pareigūnai aptvėrė nusikaltimo vietą, bet į namą nėjo ir kūno nejudino, — pasakė jis, jiems išlipus iš automobilio. — Ji leido nusikaltimo vietos tyrėjams pradėti, atsižvelgiant į tai, kad Tebat kūnas gulėjo lauke, veikiamas oro sąlygų.

— Ir prieinamas smalsioms akims, — pridūrė Jeits, linktelėdama į būrelį, besispiečiantį prie policijos užtvaros. — Kaskart taip būna. Kodėl žmonės smaginasi stebėdami kitų nelaimę? Tegul sau spokso į televizorių, ten netrūksta pramogų.

— Žmogiška prigimtis, — tarė jis.

Pabrėžtinai nepaisydami vyrų ir moterų, besistumdančių, kad geriau matytų, kas vyksta, jie priėjo prie dviejų konsteblių, drybsančių automobilyje atdarais langais ir plyšujančiu radiju.

— Turbūt juokaujat, — sumurmėjo Jeits. — Po velnių, kaip jiems atrodo, kas čia vyksta?

Ji trenkė delnu per automobilio stogą.

— Krutinkit užpakalius! — riktelėjo spausdama savo pažymėjimą prie lango.

Pareigūnai paknopstomis išsiritė iš automobilio.

— Atsiprašau, ponია, mes tik... e... sulaukėme pranešimo per radijo stotelę...

— Nelaikykit manęs kvaile, — išrėžė ji. — Kodėl, po velnių, nesaugot nusikaltimo vietos?

— Ma-matom iš čia, — pareiškė vienas.

Jeits demonstratyviai apsisuko, ir jos blogiausi įtarimai pasitvirtino.

— Nė nematot laukųjų durų, vadinasi, bet kas gali patekti į vidų. Kur žurnalas, kuriame užfiksuota, kas įėjo ir išėjo? — paklausė ji.

Jie ištraukė segtuvą su gnybtuku.

— Nusikaltimo vietos tyrėjai jau dirba, bet jų nėra sąrašė, — įniršusi pasakė Jeits ir stumtelėjo segtuvą jiems. — Pirmiausia man reikia jūsų vardų, pažymėjimo numerių ir išsamios ataskaitos. Tada reikia, kad įsitaisytumėte ana ten, kur ir turėjote būti nuo pat pradžių.

Lauersonas kantriai laukė, kol Jeits auklėjo jaunuosius konsteblius, ir turėjo pripažinti, kad tokia įsiaudrinusi ji buvo labai patraukli.

Tada šmėstelėjo mintis, ką ji darytų, jei jis kada paliktų pakeltą klozeto dangtį.

Apie tam tikrus dalykus geriau negalvoti.

Rajenas galvojo apie Aną ir jų pažintį prieš penkerius metus.

Buvo Kalėdos Lindisfarne — mažoje jaukioje saloje, kurią nuo Nortumberlando dukart per dieną atskiria potvynis. Ji visame pasaulyje garsėja kaip paguodos ir piligrimystės vieta, čia prieš daugiau nei tūkstantį metų vienuolyne gyveno ir su Dievu bendravo šventasis Kutbertas. Nors Rajenas neprisivertė tikėti, jis vertino nuošalios, tykios ir ramios vietos teikiamą paguodą ir nuvyko ten vienas gedėti mirusios sesers.

Nesitikėjo, kad ji iškvies tirti žmogžudystės, ar juolab sutikti moters, su kuria norės dalytis gyvenimu.

Ana visa tai pakeitė.

Vos išvydęs ją apsitūlojusią, kad apsigintų nuo žiemos šal-tuko, atpažino giminingą sielą. Su jokių kitų žmogumi jis nenorėtų dalytis kasdieniais džiaugsmais bei sopuliais, ir mintis, kad dar keturiasdešimt kelerius metus tektų praleisti be jos, slėgė ir gniuždė. Ana buvo jo geriausia mokytoja; kantri, nuoširdi, išmintinga ir viena iš saujelės žmonių visame pasaulyje, galinčių ją prajuokinti — iš tikrųjų prajuokinti, kol paskausdavo pilvą — ir pripildyti širdį. Su ja nereikėjo slėptis ar apsimetinėti; jis galėjo visiškai atsiskleisti ir dėl to tapti geresniu žmogumi. Tik vyliši, kad jų santykiai buvo lygiaverčiai, kad suteikė jai bent dalelę tos laimės, kurią Ana padovanojo jam.

Rajenas išsitraukė iš striukės kišenės automobilio raktelį ir apvertęs odinį pakabutį pažvelgė į nuotrauką, užkištą už skaidraus apsauginio plastiko. Po ja driekėsi užrašas ANA IR RAJENAS. Nuotrauka daryta jų vestuvių dieną, joje jie išsišiepę kaip kvailiai basi žingsniuoja paplūdimiu Bamberyje, iš nugaros nutieksti saulės.

— Imk, vyruti, — nedrąšiai ištarė Filipas. — Atsigerk.

Rajenas atplėšė akis nuo nuotraukos ir pažvelgė į draugą, laikantį polistireno puodelį.

— Tai dumblo spalvos marmalas, apsimetantis kava — būtent toks, koks tau patinka.

Jis suėmė puodelį abiem rankomis, bet negėrė.

— Praėjo dvi valandos, Frenkai, — pasakė.

Makenzi neilgai trukus atsiprašė ir išvažiavo pasiimti dukros Samantos iš mokyklos. Filipas pasiliko ir dabar prisėdo greta draugo, tėviškai uždėdamas ranką jam ant peties.

— Užtruks tiek, kiek reikės, — tarė. — Gydytojas sakė, kad operacija gali tęstis kelias valandas, tai normalu.

Rajenas tylėjo, ir Filipas vėl prabilo:

— Mažai ką žinau, bet Ana — apsigimusi kovotoja, — pasakė. — Jei kas pajėgs išsikapstyti, tai ji.

Rajenas dilbiais pasirėmė į kelius ir įsispoksojo į grindis tarp pėdų. Visi jo kūno raumenys buvo įsitempę, pasiruošę veikti.

— Kai išsiaiškinsiu, kas taip su ja pasielgė, tas žmogus pasigailės apskritai gimęs.

Jo balse suskambo gaidelė, kurios Filipsas jau seniai nebuvo girdėjęs — nuo pat Rajeno sesers mirties.

— Kol kas nežinome, kas tiksliai nutiko, — atsargiai ištarė jis.

— Katedra, tvirtai stovėjusi daugiau nei tūkstantį metų, taip staiga savaime nesprogsta, — urgztelėjo Rajenas. — Tai nei Dievo pirštas, nei nelaimingas atsitikimas. kažkas prie to prikišo nagus — neabejoju tuo, — ir sakau tau, Frenkai, nėra tokio gilaus urvo ar tamsaus užkaborio, kuriame tas žmogus nuo manęs pasislėptų.

Filipsas sunerimęs pašnairavo į jį, tada pažvelgė į laikrodį ant sienos, ir toliau tiksintį iš lėto slenkančių minučių ritmu.

— Kad ir kas nutiktų, aš šalia, — nuoširdžiai pasakė jis.